Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Catena aurea super quattuor evangelistas

Thomas <von Aquin, Heiliger>

[Esslingen], 1475?

[...] Ambaldo [...] frater thomas de aquino

urn:nbn:de:bsz:31-310733

Visual Library

Reuerendo in xp̃o
pr̃i dño Jmbaldo.
baſilice .xii. apoſto
loꝝ venerabili pr̃ſ
bitero cardinali. fr̃
thomas de aquino
ordinis fr̃m p̄dica-
torum ſe totum.

Rex opifex deus ſolo ſue bonitatis intuitu cũcta in
eſſe p̄ducẽs naturalẽ boni amorẽ oĩbꝫ īdidit creaturis
vt dũ vnaq̄q; res bonũ ſibi cõueniens naturalr̃ amat
⁊ appetit· quodã cõuerſione mirabili ī ſuũ recurrere
demonſtret auctorẽ· ſꝫ in hoc p̄fert̄ ceteris rõnalis na
tura· ꝙ ipm̄ vniuerſalem bonitatis fontem p ſapiam
inuenire poteſt ⁊ p caritatis amorẽ ſuauit̄ deguſtare
Unde fit vt ſapiẽ bonũ q̄ ad ipm̄ fontẽ bonitatis acce
dimus oĩbus humanis bonis ſcđm recte rõnis iudi
cium p̄ferat. Hec ē eñ que faſtidiũ neſcit· ita vt q̄
eam edit adhuc eſuriat ⁊ qui eã bibit ſitire nõ ceſſꝫ.
Hec aũt eſt que intuitu peccato repugnat· vt qui
ſcđm ipſam opatur nõ peccet. Hec ē que indeficientẽ
fructũ ſuis miniſtris largit̄· vt q̄ eam elucidãt vitam
poſſideant ſempiternã. Precellit itaq; voluptates
dulcedine· ſecuritate ſedes ⁊ regna· vtilitate Diui
cias vniuerſas. Huiꝰ g° delectatꝰ muneribꝫ· euã
gelice ſapiẽ a ſeculis ī myſterio abſcondite q̄ ī lucẽ
pduxit dei ſapiencia īcarnata· miſteriũ expoſitõis
adhibui· ſacroꝝ doctoꝝ ſñias compilando· ad qḋ me
induxit primitꝰ felicis recordationis Urbani pape
quarti mandatũ. Ueꝝ qa eodem ſũmo pontifice ex
hac vita ſubtracto· tria euangelia· Marci· Luce ⁊
Johis exponẽda reſtabant· ne opus qḋ obediencia
inceperat negligencia imperfectũ relinqueret· cũ multo
labore diligens adhibui ſtudium· vt q̄tuoꝛ euangeli
orum expoſitionẽ complerẽ eadem ī omnibꝫ forma
ſeruata īponẽdis ſanctoꝝ auctoritatibꝫ ⁊ eoꝝ noĩbꝫ
p̄ſcribendis. Et vt magis integra ⁊ cõtinua p dicta
ſanctoꝝ expoſitio redderet̄· quaſdã expoſitiones do
ctorum grecoꝝ ī latinũ feci transferri· ex quibꝫ pl̃a
expoſitionibꝫ latinoꝝ doctoꝝ īterſerui auctoꝝ noĩbꝫ
p̄notatis. Ueꝝ quia cõgruit vt de laboꝝ fructibꝫ ob
lationes ſacerdotibus offerant̄· expoſitionis euan
gelice opus laboris mei fructum· apłoꝝ preſbitero
cenſui offerendũ· in quo ur̃a ſuſcipiat auctoritas de
bitum ſciencie induſtria iudicij cenſuram exerceat
⁊ antiqua dilectio amoris affectum in offerẽtis mu
nere comprehendat. Glo.

Uocacõem gencium ⁊ cãm ſalutis
earũ yſaias ꝓpha manifeſto p̄nũciat
oraculo dicens.
Deus meus factus eſt fortitudo mea
⁊ dixit· paꝝ eſt vt ſis mihi ſeruꝰ ad
ſuſcitandas tribus iacob ⁊ feces iſrl̃ cõuertendas
dedi te in lucem gencium vt ſis ſalus mea vſq; ad ex
tremũ terre. Jero. ſup yſaiam. In quibꝫ verbis
oſtendit xp̄m appellari ſeruũ inquantũ ē formatus
ex vtero. Nam an̄ v̓ba iſta premittit̄. Hec dicit do
minꝰ formãs me ex vtero ſeruũ ſibi. Fuerat ſiquidem
voluntas pr̄is· vt peſſimi vinitores miſſuꝫ ſuſcipẽt
filium· vnde ⁊ ipſe xp̄s ad diſcipulos loquit̄· in viã
gencium ne ieritis ſꝫ ite magis ad oues p̄ditas domꝰ
iſrael. Quia g° iſrael nõ ē reductus ad deũ ꝓpterea
dei filius loquit̄ iudeis non credentibꝫ dicens. Deus
meus factꝰ eſt fortitudo mea ⁊ qui cõſolatus eſt me
ſup abiectiõe populi mei ⁊ dixit mihi· paꝝ eſt ſi ſer
uias mihi ad ſuſcitãdas tribus iacob que ſuo vicio
corruerũt· ⁊ ad feces ſiue reliq̄as iſrael cõuertẽdas
pro filijs iſrael dedi te in lucem gencium oĩm vt illu
mines vniuerſum mundũ ⁊ ſalutẽm meã p quã oẽs
ſalui fiunt vſq; ad extrema terre facias puenire.
Glo. Ex p̄miſſis ergo verbis duo poſſumꝰ col
ligere· quoꝝ primũ eſt diuina v̓tus que fuit in xp̄o
ex qua efficax fuit ad gencium illuminationẽ qñ dr̄.
Deus meus factꝰ ē fortitudo mea. Deus g° erat ī
xp̄o mundum recõcilians ſibi vt apłs ad corinth.
dicit. Unde ⁊ euãgeliũ p qḋ credentes ſaluant̄ v̓tꝰ
dei eſt ī ſalutẽ omi credenti· vt idem apłs ad ro. di.
Scđm aũt eſt illuminatio gencium ⁊ ſalꝰ mũdi ex di
ſpoſitione pr̄is p xp̄m completa qñ dr̄. Dedi te in
lucem gencium. ⁊c. Unde poſt reſurrectionem ſuã
dñs vt diſpoſitionem pr̄is impleret· ad p̄dicandũ
diſcipulos miſit dicens. Docete oĩs gentes. quoꝝ
quidã ad p̄dicãdũ iudeis q̄dã ad p̄dicãdũ gentibꝫ mi
niſteriũ acceperũt. Quia v̓o euangeliũ oportuit nõ ſolũ
p̄dicari ꝓpter p̄ſentes ſꝫ etiã ſcribi ꝓpt̄ futuros· eadẽ
diſtinctio ē in ſcriptoribꝫ euãgelij obſeruata. Nã ma
theus iudeis hebraico ſmõe euãgeliũ ſcripſit. Mar
cus aũt primus euãgelium ſcripſit in gentibus.
Euſebiꝰ in eccłaſtica hyſtoria. Cum. n. romane
vrbi claꝝ v̓bi dei lumen fuiſſet exortum· ſmo veri
tatis ⁊ lucis qui p Petrũ predicabat̄ vniuerſorum
mentes placido illuſtrauit auditu· ita vt cotidie au
dientibus eum nulla vnq̄ ſacietas fieret· vnõ neq;
auditio eiꝰ ſola ſufficiebat· ſꝫ Marcũ diſcipulũ eius
oĩbus precibus exorãt vt ea que ille v̓bo p̄dicabat
ad perpetuam eoꝝ cõmonitionẽ habendam ſcripture
traderet· ꝙ domi foriſq; in huiuſcemodi v̓bi medita
tionibus pmanerent. Nec prius ab obſecrando de
ſiſtunt· quã que orauerãt impetrarẽt. Et hoc fuit cã
ſcribendi euangelium ſcđm Marcũ. Petrus vero
vt p ſpm̄ſanctũ religioſo ſe compit furto ſpoliatũ
delectatus ē fidem eoꝝ p hec deuotionemq; cõſiderãs
factumq; confirmauit ⁊ in perpetuam legendã ſcri
pturam eccleſijs tradidit. Jero. ſup marcum.
Principiũ aũt quia a pfectõis etatis xp̄i p̄dicatõe
inchoat nec laborat in vanitate infantuli qui loquit̄
de pfectione filij dei. Cris. Compendioſam autem
ac breuẽ narrationẽ facit. In quo magiſtrũ imitatꝰ
ē. ſ. Petrum breuitatis ſtudentem. Aug°. Unde
matheus qui regiam pſonam xp̄i narrandã ſuſcepat
habuit Marcum ſibi tãq̄ comitem ⁊ ab breuiatorẽ
adiunctũ qui ſua veſtigia quodãmodo ſequeretur
Regũ. n. eſt nõ eſſe ſine comitum obſequio. Sacer
dos aũt qm̄ in ſancta ſanctoꝝ ſolus intrabat· ꝓpterea
lucas cuiꝰ circa ſacerdocium xp̄i erat intentio· nõ
habuit tanq̄ ſocium ſubſequẽtem qui ſuã narratio
nem quodã mõ breuiaret. Beda. Notandum
eſt etiam ꝙ euangeliſte ſancti diuerſum narrationis